

Udenrigsministeren (Moltesen): Det glædede mig at høre, at det ikke var Mindretallets Mening at angribe Udenrigsministeriets Embedsmænd i Betænkningen, men saa synes jeg, at den burde have været affattet noget anderledes. Jeg har ikke kunnet læse den anderledes, end jeg gav Udtryk for i min Tale, og jeg tror, de fleste her i Salen maa have faaet den samme Opfattelse. Naar det ærede Medlem (Schovelin) var saa glad ved min Forsikring om, at Embedsmændene vilde være lige saa loyale overfor en Regering med en anden toldpolitisk Opfattelse, viser denne Glæde egentlig, at han har en Mistanke om, at de er for ivrige i Tjenesten under det nuværende Ministerium. Det, jeg har villet sige, og det, jeg har sagt, er, at enhver Regering — det ved jeg, at de skiftende Regeringer har følt — altid vil finde loyale og redelige Medarbejdere. I alt Fald tror jeg, at alle de Regeringer, som jeg har oplevet i den Tid, jeg har været Medlem af Rigsdagen, har fundet loyale Medarbejdere i alle Ministerier, ogsaa i Udenrigsministeriet. Men det var altsaa ikke Meningen, at Mindretallet med sin Udtalelse vilde angribe Udenrigsministeriets Embedsmænd, og det glæder mig.

Med Hensyn til det andet vil jeg blot sige, at det, som var Hovedpunktet i min Tale, var dette, at det forbavsede mig, at det konservative Folkeparti netop ved denne Lejlighed proklamerer sine toldpolitiske Anskuelse. Vi har jo hørt dem omtale i det udenrigspolitiske Nævn, vi kender dem fra den offentlige Debat, og vi kan drøfte dem videre i det udenrigspolitiske Nævn. Jeg tror ogsaa, det er rigtigt, at vi foreløbig bedre kan drøfte dem dér. Men jeg vil dog sige, at den Kommission, som dette Spørgsmaal er henvist til, er en Kommission, der er sammensat af Mænd fra alle Erhvervsgræne, og som har den bedste tekniske Hjælp, som Danmark vel kan skaffe. Hvorfor skulde der dog ikke være nogen Mulighed for, at vi derfra fik et Materiale til en mere begrundet Drøftelse baade i det udenrigspolitiske Nævn og i det høje Landsting? Jeg er ikke i Tvivl om, at det Arbejde, der gøres, om det ikke bliver fuldkomment, saa dog bliver saa menneskelig godt, som vi her i Landet kan præstere det, og derfor vil jeg haabe, at vi kan komme til at drøfte Sagen paa en mere objektiv Basis, end det nu er muligt.

Schovelin: Maa jeg sige, at i Ordet „enfoldig“ ligger der ikke — og jeg tror, man kan se det af Videnskabernes Selskabs Ordbog —

hvad den ærede Ordfører øjensynlig lagde deri. Der ligger i dette Ord det samme som i det franske Udtryk „tout simple“ ... (Afbrydelse). Ja, paa Dansk har jeg jo sagt det. Jeg blev opfordret til at sige det paa Dansk, og jeg har sagt det paa Dansk: eenfoldig. Det vil med andre Ord sige, at det er ikke sammensat, det er det ganske enkle; men det er netop denne Enkelhed, som her er saa yderst skæbnsvanger. Dette Omraade er et ualmindelig kombineret og sammensat Omraade, og derfor nytter denne ædle Enkelhed — denne i mange Henseender i og for sig fortræffelige Egenskab — desværre ikke her. Det nytter heller ikke — det vil jeg sige overfor den ærede Ordfører — at lave sine Traktater saaledes, at man stoler paa, at hvis den anden Part ved Toldlovsspecialiseringer skulde udmarve Mestbegunstigelsesretten, kan man komme og gøre Indsigelser. Det er for det første bagefter, og det er altid en meget vanskelig og vidtløftig Historie med diplomatiske Indsigelser, og endelig — last not least —: er der noget, som enhver Nation vaager over, saa er det Suveræneteten paa Toldlovgivningens Omraade.

Overfor den højtærede Minister, der ankede over bestemte Udtryk i Betænkningen, som han havde læst saaledes, som om de kunde betyde noget andet end det, der egentlig er ment, vil jeg sige, at det var naturligvis uhyre rart, hvis man havde Adgang til, foruden at være med til at skrive sit eget Partis Betænkninger, ogsaa at influere paa et andet Partis. Det vilde i Sandhed simplificere Sagen særdeles meget! Men altsaa, Ministeren maa kunne tillade os at udtrykke vore Tanker i vore Betænkninger paa den Maade, det passer os. I øvrigt er det virkelig min Mening — i den Henseende vil jeg ikke gøre nogen Røverkule af mit Hjerte —, at den nuværende Embedsstab i Udenrigsministeriet i deres Hjerter er mest paa den simple Mestbegunstigelsestraktats Side. Det har de jo Lov til — de er jo Borgere som alle andre og maa have Lov til at have en hvilken som helst handelspolitisk Anskuelse, det behager dem —, men man kan jo aldrig nægte, at dér, hvor ens Hjerte er, dér gøres Arbejdet bedst. Men, som sagt, jeg føler mig fuldstændig beroliget, og naar den højtærede Udenrigsminister, der jo har ganske anderledes Lejlighed til at kende disse personlige Forhold end jeg, forsikrer mig om, at ganske bortset derfra vil der ved et eventuelt Systemskifte blive udvist samme Dygtighed og Tjenstvillighed, tror jeg gerne derpaa, og det glæder mig at høre.

Til syvende og sidst vil jeg gerne sige,